

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

קולנוע בעין הסכסוך - 50064

תאריך עדכון אחרון 07-09-2020

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: תקשורת ועיתונאות

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' רעיה מורג

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: Raya.morag@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ג', 1600-1700

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס ידון בסרטים המציגים את הסכסוך הישראלי-פלסטיני בקולנוע הישראלי על ידי ניתוח יצירות עלילתיות ודוקומנטריות בולטות משנות ה-70 ועד ימינו. כן יידון מבחר מצומצם של סרטים פלסטיניים.

מטרות הקורס:

היכרות עם ייצוג הסכסוך הישראלי-פלסטיני בקולנוע הישראלי. היכרות עם המחקר הפרדיגמטי בתחום.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בסיום הקורס, התלמידים יוכלו לנתח סרט באופן עצמאי, תוך שימוש בביבליוגרפיה הרלבנטית, ודין בהקשר הפוליטי-תעשייתי הרחב.

דרישות נוכחות (%):

100

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה פרונטלית, דיונים, קריאה קרובה.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

מערך השיעורים

1. 19.10.20 מבוא: גבולות הדיון מחרבת חזעה - רם לוי (1978) לשומרי הסף
2. 26.10.20 מלחמת 6 הימים: אוונטי פופולו - רפי בוקאי (1986)
3. 2.11.20 הגל הפלסטיני בשנות ה-80: מאחורי הסורגים (1984), ואחד משלנו (1989) - אורי ברבש
4. 9.11.20 מעבר לאפוקליפסה?: החיים על פי אגפא - אסי דיין (1992) המלצה: החיים כשמועה (סדרה בת 3 פרקים, 2013)
5. 16.11.20 מלחמת לבנון הראשונה: לבנון - שמוליק מעוז (2009)
6. 23.11.20 האינתיפאדה וייצוג הטרור: ההרוג ה-17 - דויד אופק (2003), גן עדן עכשיו - האני אבו אסעד (2005)
7. 30.11.20 המשך
8. 7.12.20 הצטלבות של זהויות מיניות בסכסוך: יוסי וג'אגר - איתן פוקס (2002), געוואלד (2008) - נטעלי בראון
9. 14.12.20 המשך
10. 21.12.20 שומרי הסף - דרור מורה (2012)
11. 28.12.20 דמות המשת"פ בסבך ייצוגים סותרים: הנסיך הירוק - נדב שירמן (2014), בית לחם - יובל אדלר (2013), עומאר - האני אבו אסעד (2013)
12. 4.1.21 המשך

13. 11.1.21 טלטלה אמפתית.
14. 18.1.21 סיכום: רכבת החופש - תאופיק אבו וא'ל (2018)

חומר חובה לקריאה:

חומר קריאה נלווה:

1. נורה, פייר (1993) "בין זיכרון להיסטוריה: על הבעיה של המקום" זמנים 45: 4-19.
2. שוחט, אלה (1991) הקולנוע הישראלי: היסטוריה ואידיאולוגיה תל-אביב ברירות: 179-236.
3. שוחט, אלה (1998) "נרטיב-על / קריאות ביקורתיות: הפוליטיקה של הקולנוע הישראלי" בתוך: נורית גרץ, אורלי לובין וג'אד נאמן (עורכים) מבטים פיקטיביים על קולנוע ישראלי תל-אביב האוניברסיטה הפתוחה: 44-66.
4. נאמן, ג'אד ומונק, יעל (2013) "מתת המוות של הלוחם: ראליזם מאגי בסרט אוונטי פופולו" מכאן יג' אוקטובר: 68-83.
5. שמאס, אנטון (1990) "הוא התבלבל בתפקידים" אוונטי פופולו - התסריט ירושלים כינרת: 7-17.
6. גרץ, נורית וחרמוני, גל (2013) "בין לבנון לחרבת חזעה עובר שביל של בוך: על טראומה, אתיקה ותקומה בקולנוע ובספרות הישראליים" מכאן יג' אוקטובר: 145-163.
7. מורג, רעיה (2017) "הגוף כשדה קרב" (פרק ראשון) טראומת הכובש, הקולנוע, האינתיפאדה תרגום: מריאנה בר תל אביב רסלינג: 63-109.
8. מורג, רעיה (2011) "המיניות והכיבוש: הקולנוע הפוסט-טראומטי הפלסטיני והישראלי בתקופת האינתיפאדה השנייה" תיאוריה וביקורת 38-39: 211-234.
9. גרץ, נורית וחליפי, ג'ורג' (2006) נוף בערפל המרחב והזיכרון ההיסטורי בקולנוע הפלסטיני תל אביב עם עובד: 7-14 (הקדמה), 121-152 (דרך ללא מוצא Movies Roadblock).
10. Morag, Raya. 2018. "Blood Relations and Nonconsensual Ethics: Israeli Intifada Documentaries." Post Script 36.2-3: 75-85.
11. בשיר, בשיר וגולדברג, עמוס (2015) "הרהורים על זיכרון, טראומה ולאומיות בישראל/פלסטין" בתוך: בשיר בשיר וגולדברג עמוס (עורכים) השואה והנכבה: זיכרון, זהות לאומית ושותפות יהודית ערבית ירושלים מכון ון-ליר והקיבוץ המאוחד: 19-52.
12. Nashef, H. (2016) "Demythologizing the Palestinian in Hany Abu-Assad's Omar and Paradise Now" Transnational Cinemas 7.11: 82-95.

חומר לקריאה נוספת:

רשות:

1. ס. יזהר "סיפור חרבת חזעה" (1949/1989) סיפור חרבת חזעה ועוד שלושה סיפורי מלחמה תל אביב: זמורה-ביתן: 33-78.
2. שפירא, אניטה (2000) "חרבת חזעה, זיכרון ושיכחה" אלפיים 21: 9-53.
3. מורה, דרור (2014) "פתח דבר", "העתיד" שומרי הסף שישה ראשי שב"כ מדברים תל אביב ידיעות אחרונות ספרי חמד: 9-16, 355-376.

• צפייה: קישור לסרטו של רם לוי "חרבת חזעה":
https://www.youtube.com/watch?v=&Eie1a9_gobg

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 100 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

חובות הקורס:

- קריאת מאמר וצפייה בסרט לקראת כל שיעור. סה"כ 14 סרטים. כולם נמצאים באתר הקורס.
- שימו לב לשיעורים ולתרגילים לקראתם יש ליצפות בשני סרטים והיערכו בהתאם.
- שימו לב, שבגלל בעיה עם הכתוביות שעד כה לא ניתן היה לפתור, לשיעור מס' 11 עליכם ליצפות בסרט "עומאר" במדיה (ולא באתר הקורס). יש שני עותקים ולכן כדאי להזמין מראש עמדת צפייה.
- הגשת 3 תרגילים ביבליוגרפיים (כ"א 33 נקודות). היקף כל תרגיל: 2 עמ' (לא כולל ביבליוגרפיה והערות). (רווח כפול, פונט 12). הקפידו על מבנה התרגיל ואל תחברו בין הסעיפים. הגשה באתר, עד השעה 10:30.
- תרגיל מס' 1: לתאריך 23.11.20: צפו ב"ההרוג ה-17" וב"גן עדן עכשיו". קראו את פריט מס' 7 (מורג, "הגוף כשדה קרב"). מבנה התרגיל: א. הציגו 2 טענות לבחירתכם/ מתוך הטענות המרכזיות המופיעות בפרק (תוך אזכור מספר העמוד בו מופיעה הטענה וציטוט מדויק שלה). ב. חוו דעתכם על פרקן הסיכום.
- תרגיל מס' 2: לתאריך 28.12.20: צפו ב"בית לחם" ו/או ב"עומאר" וקראו את פריט מס' 10 או/ו "לחם בית", המאמר הגדרות פי על, לדעתכם האם הסבירו. ("Morag, "Blood Relations") "עומאר" יכולים להיכלל בסוגה של "קרב דם". נמקו.
- תרגיל מס' 3: לתאריך 18.1.21: קראו שני מאמרים נוספים לבחירתכם, שאינם מופיעים בסילבוס והעוסקים באחד מהסרטים שנלמדו בכיתה במהלך הסמסטר או באחד הנושאים שנדונו בכיתה בהקשר לסרט שבחרתם.
- הסבירו כיצד כל אחד מהמאמרים הללו תורם לדעתכם לדיון שנערך על הסרט בכיתה.
- מבנה התרגיל: א. סיכום של מה שנאמר בכיתה על הסרט (עד חצי עמוד). ב. טענות המאמר הראשון (כולל מספרי עמודים) ודעתכם על תרומתו לדיון על הסרט. ג. טענות המאמר השני (כולל מספרי עמודים) ודעתכם על תרומתו לדיון על הסרט. ד. סיכום בהיקף של פסקה - מה הוסיף המחקר שקראתם להבנת הסרט. ה. רשימה ביבליוגרפית ופילמוגרפיה.
- תזכורת: ביקורות בעיתונים אינן בגדר מאמר אקדמי. אם אתם מתלבטים לגבי כתבי עת מסוימים, אנא התייעצו איתי.

המלצה: צפייה בסדרה או בסרט על תולדות הקולנוע הישראלי: הסדרה חגיגה לעיניים: סיפור הקולנוע הישראלי (10 פרקים) - נואית גבע. יוצרים: אריק ברנשטיין, נואית גבע, שי להב, יאיר רוה, סיגל ראש (2015) או הסרט: היסטוריה של הקולנוע הישראלי (3.5 שעות) - רפאל נדג'ארי (2009)

הגשת עבודה סמינריונית. (ההגשה מומלצת למי שלמד/ה בעבר קורס במבע קולנועי ו/או את הקורס

"מבוא לתקשורת חזותית": ניתוח סרט ישראלי על הסכסוך הישראלי-פלסטיני, שלא נדון בכיתה (יש
לאשר את הבחירה איתי). קריאה ביבליוגרפית - 6 פריטים. אין להשתמש בביקורות מהעיתונות. היקף
העבודה -10-20 עמ'. תאריך ההגשה: 30.9.21, עד השעה 13:00. הנחיות מדויקות תימסרנה
בהמשך.